

Dynamika sociálně-ekonomických procesů

Ingeborg Němcová¹

¹ Katedra světové ekonomiky, Fakulta mezinárodních vztahů,

Vysoká škola ekonomická v Praze

nám. W. Churchilla 4, 130 67 Praha 3

inge@vse.cz

Abstrakt: Článek je recenzí knihy Ignáce Prna: „Dynamika sociálně-ekonomických procesov: simulovanie dynamiky v sociálně-ekonomických systémech“, kterou vydalo v roce 2012 vydavatelství SAV v Bratislavě. Kniha předkládá systematicky uspořádané poznatky a nástroje, které mohou být přínosné pro pracovníky managementu, a také pro všechny, kteří se zajímají o modelování dynamických měkkých systémů. Tím, že je doplněna CD s vhodným softwarem umožňuje interaktivní způsob osvojení předkládaných poznatků.

Klíčová slova: recenze, simulace, dynamika, sociálně ekonomické systémy, systémová dynamika, systémový přístup

Title: Dynamics of socio-economic processes

Abstract: A review of a monograph by Ignác Prno: “Dynamika sociálně-ekonomických procesov: simulovanie dynamiky v sociálně-ekonomických systémech” (Dynamics of social and economic processes: simulations of dynamics in social and economic systems) which was published by Slovak Academy of Science in Bratislava in 2012. The book presents a in a systematically organized comprehensive knowledge and tools to managers and to everybody with an interest in modelling of dynamic soft systems. The CD with software which is accompanying the book allows readers to get the knowledge in an interactive way.

Keywords: Review, Simulation, Dynamics, Socio-economic systems, System dynamics, System approach

RECENZE KNIHY

PRNO, Ignác. Dynamika sociálno-ekonomických procesov: simulovanie dynamiky v sociálno-ekonomických systémoch. Bratislava: Veda, 2012. 306 s. + příloha na CD. ISBN 978-80-224-1250-6.

Sociálně ekonomické procesy představují pro ekonomický výzkum, ale i hospodářskou praxi výzvu k jejich uchopení. Jsou výzvou pro svou dynamičnost i pro svou komplexitu. Proto je možné považovat monografii, kterou v loňském roce vydalo vydavatelství Slovenské akademie věd, za potřebnou a aktuální.

Vlastní monografie je rozčleněna do třinácti kapitol. První dvě kapitoly představují de facto obecný teoretický a metodologický úvod do problematiky, rekapituluji zde východiska a hlavní principy tvorby modelů. Třetí kapitola je věnována struktuře modelu dynamického systému a způsobu zachycení časových zpoždění. Ve čtvrté až osmé kapitole se pak autor věnuje dalším aspektům struktury modelů a výpočetnímu aparátu v modelech. Devátá kapitola se pak zabývá otázkami hodnocení vhodnosti modelů.

Desátá kapitola přehledně uvádí jedenáct systémových archetypů. Archetypy představují opakovaná chování sociálně ekonomických systémů. Upozorňují, že problémy, se kterými se konkrétní systém potýká, nemusejí být nutně nové, ale už dříve popsáné. Má-li pak systém řešit své problémy, je třeba pochopit možnou patologii archetypu a následně vést „k praktickému uplatňování systémového přístupu v řízení (a viesť k „samoučiacej sa organizácii“). [1, str. 59].

Jedenáctá kapitola se detailněji věnuje vybraným modulům systémů, které se v diagramech modelů složitých dynamických systémů zachycují jako opakující se stavební bloky opakování lidského chování.

Následující dvanáctá kapitola tvoří těžiště knihy – příklady a simulace. To dokládá i svým rozsahem. Šíře aplikací je značná: od modelu firmy (růstu jejího trhu) a výrobně-odbytového systému, modelu výroby součástek a pohybu (zde je uvedena řada simulací), přes modely řízení realizace projektů, modely chování trhu, modely růstu městské populace až k modelování ekonomických cyklů a modelování ekonomického chaosu.

Poslední třináctá kapitola pak přináší autorův pohled na perspektivy používání modelů a popsaných přístupů.

Publikace je doplněna CD, a to je nutně velmi pozitivně ohodnotit. Umožňuje s pomocí softwaru Powersim uživatelům provádět laboratorní simulační experimenty a interaktivně formalizovat představy o parametrickém chování objektu v dynamických souvislostech.

Monografie je napsána čtivým, srozumitelným odborným jazykem a rozsah tří set stran je úměrný cíli, který si autor předsevzal: předložit „ucelenou metodiku analýzy a syntézy sociálně-ekonomických systémů“. [1, str. 8] Metodiku, která je založena na systémovém přístupu a je blízká reálné řídicí praxi.

Publikace je určena manažerům, kteří hledají ve své činnosti způsoby, jak více respektovat dynamičnost a komplexitu procesů a organizací, které řídí. A je také určena vysokoškolským studentům jako učebnice. Knihu je ale možné doporučit všem, kteří se zajímají o systémový přístup.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

- [1] PRNO, I. *Dynamika sociálně-ekonomických procesov : simulovanie dynamiky v sociálně-ekonomických systémoch*. Bratislava: Veda, 2012. ISBN 978-80-224-1250-6